

Roadmap Fink

Versie 5-12-2016

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Actielijnen	2
	Actielijn 1 (toegang): Open Fink-standaard voor intake.....	2
	Actielijn 2 (vertrouwen): Fink-register (financiers, platforms en software).....	2
	Actielijn 3 (samenhang): Evaluatie en inventarisatie van mogelijke maatregelen.....	3
3.	Consequenties.....	5
	Fink en ondernemers	5
	Fink en intermediairs (accountant/adviseur)	5
	Fink en platforms	5
	Fink en financiers	5
	Fink en softwareleveranciers	5
4.	Vervolg	5
	Bijlage: Bevindingen pilot	6
	Evaluatie.....	6
	Consultatie	6
	Conclusies	8

1. Inleiding

Tussen september 2015 en september 2016 is de pilot Fink (Financieringslink, voorheen SBR+) uitgevoerd. Doel van de pilot was het verbeteren, standaardiseren en ontsluiten van informatie over het mkb ten behoeve van de financieringsaanvraag, waardoor het aanvragen van financiering en het beoordelen van de aanvraag efficiënter wordt. Inmiddels is het functioneren van Fink geëvalueerd door SEO Economisch Onderzoek. Ook is in de zomer een consultatie uitgevoerd over de toekomst van Fink. De bevindingen zijn weergegeven in de bijlage.

2. Actielijnen

Na de pilotfase slaat Fink nu een nieuwe weg in. Het doel blijft het verlagen van de drempel naar financiering voor het mkb. De Fink-standaard biedt een basisvoorziening om bedrijven te helpen om in contact te komen met verschillende financiers. In de Fink-standaard wordt vastgesteld welke gegevens nodig zijn voor een intake. De standaard biedt aan financiers de mogelijkheid om contact te krijgen met potentiële klanten. Fink zal een onafhankelijk overzicht geven van financiers die aan bepaalde basisvoorwaarden voldoen (Fink-register). Er komt een inventarisatie van (mogelijke) andere maatregelen. De roadmap kent drie actielijnen, gericht op toegang, vertrouwen en samenhang.

Actielijn 1 (toegang): Open Fink-standaard voor intake

Bedrijven dienen toegang te hebben tot financiers en vice versa. Met de Fink-standaard kunnen ondernemingen (online) met een beperkte set van gegevens contact maken met verschillende financiers en een eerste inzicht krijgen in hun mogelijkheden. Het is aan de markt de standaard toe te passen.

- Fink biedt de standaard (beperkte set van gegevens die nodig zijn voor het eerste contact en inzicht in hun mogelijkheden) en een online service om de set van gegevens tot stand te brengen. Deze open standaard wordt ter beschikking gesteld op de Fink-website, maar ook direct aan de markt, zodat deze ook elders (door platforms en financiers en in software) kan worden gebruikt.
- Uitgangspunt is de huidige Fink-standaard, die aansluit bij de Nederlandse Taxonomie. Het gaat hier om de gegevens (taxonomie) en om de technische standaard (XBRL).
- De Fink-website krijgt een openbaar register van financiers en platforms van financiers die de Fink-intake accepteren en daarop binnen maximaal een week reageren. De site biedt ook inzicht in voorwaarden die deze financiers hanteren (zie actielijn 2).
- Fink biedt dus een laagdrempelige basisvoorziening, een vangnet voor ondernemingen en financiers die elkaar nog niet wisten te vinden: met de Fink-standaard kan het eerste contact en inzicht tot stand komen. Het vervolg, de afhandeling van de intake en de verdere communicatie tussen bedrijven en financiers, wordt aan de markt overgelaten. De website www.financieringslink.nl blijft (vooralsnog) bestaan, maar zonder de achterliggende ICT-infrastructuur (incl. authenticatie, terugkoppeling).
- Het berichtenverkeer zal niet meer via Digipoort verlopen, maar wordt overgelaten aan de markt. Als de Fink-standaard in de praktijk onvoldoende wordt toegepast, kan alsnog worden overwogen het berichtenverkeer via een eigen Fink-portaal te organiseren.

Actielijn 2 (vertrouwen): Fink-register (financiers, platforms en software)

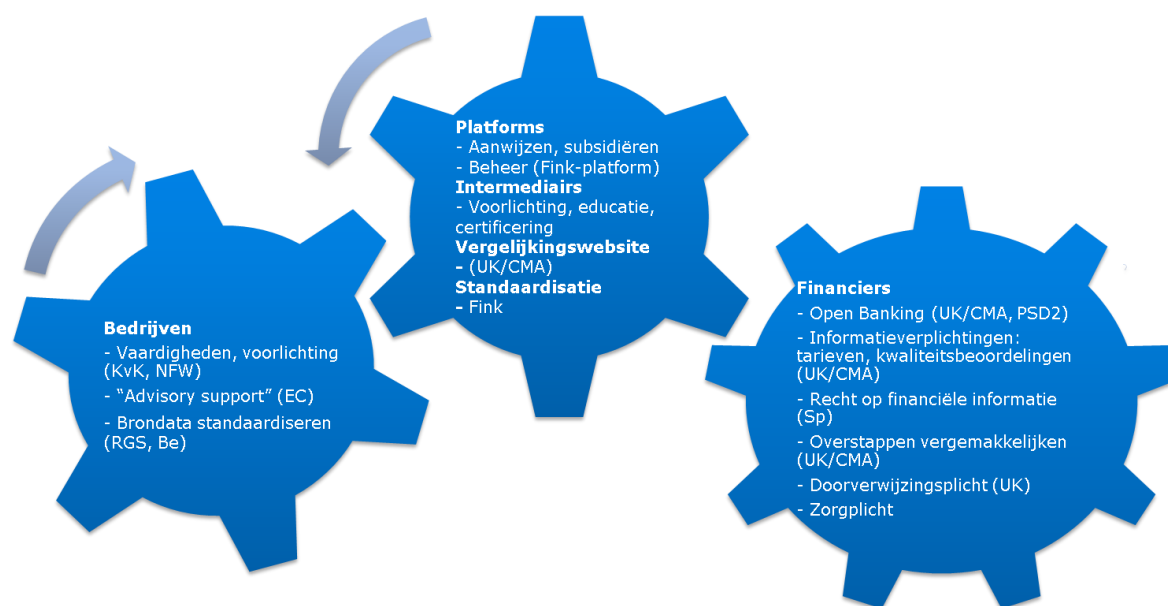
Voor een goede werking van de mkb-financieringsmarkt is het belangrijk dat bedrijven vertrouwen hebben in financiers. Om "Fink-financier" te worden, dient een financier te voldoen aan een aantal basisvoorwaarden.

- Uit actielijn 1 vloeit reeds voort dat er een overzicht van financiers nodig is, waar ondernemingen terecht kunnen met een Fink-intake. We kunnen hiervan ook gebruik maken om enkele (minimum)eisen te stellen aan financiers die Fink-intakes accepteren.
- De voorwaarden voor dit "Fink-register" zijn:
 - KvK-inschrijving;
 - Vergunning, indien er sprake is van een vergunningsverplichting bij AFM, DNB, etc.;
 - Naleven van de Fink-eisen (o.a. binnen een week reageren op een intake);
 - Transparantie over voorwaarden (rentepercentages, etc.).
- Naast deze voorwaarden laten we de verdere bevordering van betrouwbaarheid aan de markt over. Denkbaar is een code of keurmerk.

Actielijn 3 (samenhang): Evaluatie en inventarisatie van mogelijke maatregelen

Een panacee voor mkb-financiering bestaat niet; er zijn in het ecosysteem van mkb-financiering verschillende knoppen waaraan gedraaid kan worden. Ook in het buitenland is er beleid (in ontwikkeling) om informatieproblemen tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan de Britse doorverwijsplicht en de Spaanse informatieplicht voor banken bij het afwijzen van een krediet. Ook kan worden gedacht aan verplichte standaardisatie van boekhoudingen, zoals in België; in Nederland wordt gewerkt aan een Referentie Grootboekschema (RGS).

De komende tijd volgen we de werking van de Fink-standaard en de mate waarin deze wordt gebruikt; afhankelijk daarvan kunnen vervolgmaatregelen worden overwogen. Daarnaast bezien we, in aansluiting op de Europese inventarisatie in het kader van de Kapitaalmarktunie, mogelijke aanvullende acties. Daarover kan medio 2017 worden gerapporteerd.

De volgende tabel bevat een niet-limitatief overzicht van mogelijke maatregelen, ontleend aan voorbeelden uit Europese landen (inclusief Nederland).

		Aanvullende maatregelen (gericht op ondernemers, intermediairs, financiers of softwareleveranciers)
Marktplaats	Keuze en concurrentie bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> - Platforms: stimuleren of organiseren (publiek/PPS) van platforms (It, Fr) - Overstapservice: banken moeten switchen vergemakkelijken (UK/CMA) - Doorverwijzingsverplichting: banken moeten afgewezen kredietaanvragen doorverwijzen naar (aangewezen) platforms van alternatieve financiers - Stimuleren van alternatieve financiers / garanties
	Betrouwbaarheid bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting - Zelfregulering (certificering) - Wettelijke (gedrags)regels, vergunningplicht
Spelregels	Gelijk speelveld	<ul style="list-style-type: none"> - Platforms: via aanwijzing van platforms eerlijke toetreding bevorderen (VK) - Harmoniseren van eisen aan banken en andere financiers
	Algemene informatie	<ul style="list-style-type: none"> - Nationale Financieringswijzer: online wegwijzer voor financiering - Financieringsdesk: hulp bij vinden van financiering en aanvragen van advies
Informatie	Inzicht ondernemers bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning: via voorlichting, educatie, coaching
	Informatie van financiers (publicatieverplichting)	<ul style="list-style-type: none"> - Tarieven: banken moeten tarieven en voorwaarden publiceren (UK/CMA) - Tool: Banken moeten "tool" aanbieden met voorwaarden voor financiering (Loan price and eligibility indicator tools UK/CMA) - Rating: banken moeten beoordeling van kwaliteit (rating) publiceren (UK./CMA) - Kredietbeoordeling: banken moeten info delen met credit reference agencies (UK)
	Vergelijking mogelijk maken	<ul style="list-style-type: none"> - Vergelijkingswebsite http://www.businessbankinginsight.co.uk/ (UK) - One-stop-shop: vergelijkingswebsite voor mkb (UK/CMA)
	Toegang tot bedrijfs-info voor financiers)	<ul style="list-style-type: none"> - Standaardiseren van brondata (boekhouding) (Be/Fr) - Open Banking: financiers hebben toegang tot informatie bij banken, met toestemming van onderneming (UK/CMA, PSD2) - Kredietregister: centraal register van informatie over kredieten
	Feedback voor ondernemers	<ul style="list-style-type: none"> - Alert: banken moeten tevoren informeren over einde van krediet (VK/Sp) - Rapportage bij afwijzing (Spanje), feedback(UK)
	Proces van financiering	<ul style="list-style-type: none"> - Standaardisering van brondata via afspraken met softwareleveranciers of regels voor boekhouding (RGS) - Standaardisatie van techniek en proces - Reguleren van financieringsproces
Efficiency		

3. Consequenties

Wat betekent Fink in de nieuwe opzet voor u?

Fink en ondernemers

Fink biedt u de gelegenheid om in contact te komen met verschillende financiers.

- Als u behoefte heeft aan financiering, kunt u (online) de Fink-intake invullen, zo mogelijk direct uit de bedrijfsadministratie, en deze intake gebruiken om bij verschillende financiers en platforms uw mogelijkheden te verkennen. Een financieringsverkenning kost daarmee minder tijd en biedt u snel meer inzicht in uw mogelijkheden;
- De Fink-website geeft u inzicht in de financiers en platforms die een Fink-intake accepteren en die aan bepaalde basisvoorwaarden voldoen;
- De standaard sluit aan bij SBR (ook bijvoorbeeld de standaard voor fiscale aangiften en het aanleveren van jaarstukken bij de KvK), waardoor de administratieve lasten worden beperkt.

Fink en intermediairs (accountant/adviseur)

Fink helpt u in uw dienstverlening naar ondernemingen.

- U kunt voor hen een Fink-intake verzorgen en deze intake gebruiken om bij verschillende financiers de mogelijkheden te verkennen;
- De Fink-website geeft u inzicht in de financiers en platforms die een Fink-intake accepteren en die aan bepaalde basisvoorwaarden voldoen;
- De standaard sluit aan bij SBR (ook bijvoorbeeld de standaard voor het aanleveren van jaarverslagen bij de KvK), waardoor de administratieve lasten worden beperkt.

Fink en platforms

Fink biedt u gelegenheid om in beeld te komen bij ondernemingen en de intake volgens de Fink-standaard mogelijk te maken.

- U kunt zich aanmelden om aanvragen volgens de Fink-standaard te accepteren. Daarmee verbinden u en de aangesloten financiers zich aan een aantal basisvoorwaarden;
- U kunt de (open) Fink-standaard gebruiken en ondernemingen (en intermediairs) de mogelijkheid bieden voor een intake bij de verschillende aangesloten financiers;
- U kunt het berichtenverkeer tussen ondernemingen en financiers en de afhandeling van de intake zelf organiseren;
- U kunt zich via de Fink-website presenteren aan mogelijke klanten.

Fink en financiers

Fink biedt u gelegenheid om in contact te komen met potentiële klanten.

- U kunt zich aanmelden om aanvragen volgens de Fink-standaard te accepteren. Daarmee verbindt u zich aan een aantal basisvoorwaarden;
- U krijgt gestandaardiseerde intakes binnen, die kunnen leiden tot transacties
- U kunt eenvoudiger een eerste beoordeling en vergelijking van bedrijven maken;
- U kunt de afhandeling van de intake en de communicatie met bedrijven zelf organiseren;
- U kunt zich via de Fink-website presenteren aan mogelijke klanten.
- U kunt ondernemingen in staat stellen de Fink-standaard te hanteren.

Fink en softwareleveranciers

Fink biedt u de gelegenheid om toegevoegde waarde te leveren voor uw klanten.

- U kunt de (open) standaard toepassen in (boekhoud)software en zo ondernemingen en intermediairs in staat stellen een Fink-intake op te stellen;
- U kunt zich via de Fink-website presenteren aan mogelijke klanten.

4. Vervolg

In het najaar van 2016 rapporteert de minister van Economische Zaken over de uitkomsten van de pilot Fink. Ook wordt de roadmap verder uitgewerkt.

Bijlage: Bevindingen pilot

In de pilot Fink is getest of en hoe informatie over de financierbaarheid kan worden verbeterd, gestandaardiseerd en ontsloten. De ontwikkelde gegevensset en het portaal stellen bedrijven in staat een verkenning te starten bij verschillende financiers. Deze bijlage gaat in op de evaluatie van Fink, de uitkomsten van de consultatie en de op grond daarvan geformuleerde conclusies.

Evaluatie

SEO Economisch Onderzoek is gevraagd het effect van Fink op het gestelde doel te meten. Dit is gebeurd op basis van de data uit het portaal Fink, die inzicht geven in het aantal financieringsverkenningen die zijn ingediend en of deze zijn goedgekeurd of afgekeurd. Daarnaast is via interviews en een webenquête inzicht verkregen in onder meer het gebruik van Standard Business Reporting en de status van financieringsaanvragen.

De centrale vraag van het onderzoek door SEO luidde of de pilot Fink bijdraagt aan een efficiëntere aanvraag en beoordeling van financieringen en Fink via die weg de financiering aan het midden- en kleinbedrijf stimuleert. Het rapport beantwoordt dat hieraan gedeeltelijk wordt beantwoord. De waardering die de gebruikers – het merendeel intermediairs en financiers – aan Fink geven is gematigd positief.

Als sterke punten worden benoemd:

- Een aanvraag indienen bij meerdere financiers tegelijk
- Een betrouwbaar platform van de overheid

Verbeterpunten zijn;

- Eenduidige communicatie over het doel van Fink
- Duidelijkheid over werkelijke behoefte aan platform als Fink
- Technische verbeterpunten
- De naamsbekendheid wordt als onvoldoende ervaren
- De mogelijkheid tot feedback geven en krijgen lijkt beperkt te worden gebruikt

SEO vraagt expliciet aandacht voor het betrekken van de markt:

- Aandacht voor communicatie
- Maak deelname voor intermediairs aantrekkelijker
- Breng resultaten naar buiten

Bij een voortzetting van Fink (al dan niet in dezelfde vorm) moet volgens SEO aandacht worden besteed aan de naamsbekendheid en aan duidelijkheid over intermediairs en de relatie met de Wet op het financieel toezicht (Wft). De onderzoekers raden ook aan vooral zorg te dragen voor de algehele communicatie over de toekomst van Fink en welke verwachtingen intermediairs en financiers mogen hebben. Naast de genoemde aanbevelingen, komen uit het onderzoek over Fink verschillende technische aandachtspunten naar voren.

Consultatie

- **Marktplaats.** Het bestaan van één of meer goede marktplaatsen is belangrijk om vraag en aanbod van mkb-financiering met elkaar in contact te brengen. De meeste partijen zien enige rol voor de overheid weggelegd. Die rol is niet het zelf beheren van een platform, maar die van initiator, aanjager en stimulator.
- **Spelregels.** Er is geen behoefte aan extra publieke regels, wel de wens om te kunnen rekenen op de betrouwbaarheid van financiers en de zorgplicht die zij dragen. Het toezien op of borgen van de betrouwbaarheid wordt als taak voor de overheid gezien.

- **Informatie.** Er is brede steun voor standaardisatie. Sommigen vinden dat de overheid hier een rol moet spelen, anderen zien de markt dit zelf doen. Kredietpaspoort, RGS en SBR worden genoemd als methodes waarmee al standaardisatie in gang is gezet.
- Standaardisatie wordt bij financiers wenselijk genoemd in de aanvraagfase, om een betere kwaliteit te ontvangen. Standaardisatie is in de vervolgfase niet wenselijk, i.v.m. subjectiviteit van de beoordeling en het leveren van maatwerk.
- **Terugkoppeling.** Banken moeten feedback geven; dit is verankerd in interne processen mede op grond van artikel 431 (4) van Capital Requirement Regulation (NVB). Door banken wordt dit gezien als fatsoensnorm. Idealiter zou dit ook voor alternatieve financiers moeten gelden, ook in het kader van *level playing field*. De overheid kan hier eveneens een stimulerende rol spelen.
- **Benchmark.** Een benchmark kan uniforme score of rating ondersteunen. Deze informatie moet dan wel op een duidelijke plek te vinden zijn.
- **Aanvullende maatregelen.** De meeste partijen denken dat er meer kan en moet gebeuren om de beschikbaarheid van informatie over ondernemingen te vergroten. Verschillende partijen zien een rol voor KvK en BKR. Een aantal partijen ziet hierbij geen rol voor de overheid en is voorstander van private register en ratings.
- **Doorverwijzing.** Over het al dan niet doorverwijzen van afgewezen kredietaanvragen zijn de meningen verdeeld. Bij doorverwijzing komen ondernemers in aanraking met meerdere alternatieve financiers. De meeste partijen geven echter aan dat doorverwijzing niet wenselijk is. Niet alleen vanwege privacy maar ook vanwege de grote verschillen in karakter van de financiers
- **Financieringsketen.** Er is behoefte aan standaardisatie in de beginfase. Het is niet duidelijk hoe ver de rol van de overheid hier moet gaan. Aangegeven is dat de toegevoegde waarde van standaardisatie ophoudt wanneer gegevens worden verwerkt en geanalyseerd.

Publiek belang	Perspectief ondernemers	Perspectief financiers	Stand van de markt	Rol van de overheid: (beleids)varianten
Marktplaats	Ondernemers krijgen inzicht in financieringskansen	(Alternatieve) financiers komen in beeld bij ondernemers met financieringsbehoefte	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn private platforms (in opkomst): Nationale Financieringswijzer (PPS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen overheidsrol • Marktplaats(en) stimuleren • Marktplaats(en) waarborgen • Marktplaats(en) aanwijzen/aanbesteden • Marktplaats zelf organiseren
Spelregels	Ondernemers hebben voldoende toegang tot (betrouwbare) financiers.	Financiers kunnen toetreden tot markt van mkb-financiering. Er is een gelijk speelveld	<ul style="list-style-type: none"> • Platforms maken zelf spelregels over toegang en gedrag. • Er is financieel toezicht, maar er zijn geen (specifieke) publieke eisen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen overheidsrol • Private erkenningsregeling stimuleren • Publieke eisen aan toelating op markt van financiers
Informatie	Ondernemers hebben voldoende info; zij kunnen zich meten (benchmark) en weten waarom ze worden afgewezen (feedback) en kunnen leren.	Financiers hebben toegang tot informatie over financierbaarheid van mkb en kunnen ondernemers met elkaar vergelijken.	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkte data over mkb, wel mogelijkheden (big data, FinTech) • Asymmetrie (bv. grootbanken weten meer dan nieuwkomers) • Er is feedback, zij het beperkt • Geen brede benchmark. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen overheidsrol • Standaardisatie van (basis)gegevens • Feedback en benchmark faciliteren. • Verplichte beschikbaarstelling van data bij banken of via kredietregister (vgl. VK) • Informatieverplichtingen
Efficiency	Ondernemers kunnen aanvraag indienen bij verschillende financiers; Transacties komen snel(er) tot stand.	Financiers zijn minder tijd en moeite kwijt aan een financieringsaanvraag en kunnen dus tegen lagere kosten financiering aanbieden	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken binnen platforms • Geen standaardisatie van financieringsproces in hele markt (wel SBR Banken) • Platforms bestrijken meer dan verkenningfase (groen/rood licht), ook toekenning en monitoring 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen overheidsrol • Standaardisatie van techniek en proces • Borgen dat ondernemers gestandaardiseerde aanvraag kunnen indienen bij verschillende financiers. • Reguleren van mkb-financieringsproces

Conclusies

De evaluatie en consultatie leiden (zie bijlage 1 en 2) tot de volgende conclusies:

- **Er is behoefte aan marktplaatsen: contact en inzicht.** Marktplaatsen brengen vraag en aanbod van mkb-financiering samen en geven inzicht in elkaars mogelijkheden. In de zgn. verkenningsfase hebben zowel ondernemers (en intermediairs) als financiers behoefte aan contact en inzicht. Ondernemers willen weten welke mogelijkheden er zijn bij verschillende financiers, die op hun beurt de potentie van eventuele klanten willen inschatten.
- **Er is behoefte aan (een check op) betrouwbaarheid van financiers.** Ondernemers en intermediairs hechten belang aan de betrouwbaarheid van financiers. De transparantie van het verander(en)de financieringslandschap is voor hen niet optimaal. Voor een aantal financiers gelden reeds wettelijke eisen op grond van de Wet op het financieel toezicht, voor andere niet. Ondernemingen en intermediairs zien in de betrokkenheid van de overheid bij Fink een waarborg van betrouwbaarheid (hoewel de betrouwbaarheid van deelnemende financiers niet is getoetst).
- **De Fink-standaard kan werken.** De in de pilot ontwikkelde gegevensset (taxonomie) stelt bedrijven in staat een verkenning te starten bij verschillende aangesloten financiers. Voor een werkelijke aanvraag zijn doorgaans meer en andere gegevens nodig, maar uit de pilot blijkt dat de Fink-taxonomie een eerste contact en inzicht (intake) mogelijk maakt. De technische standaard (XBRL) maakt dat de Fink-standaard aansluit bij Standard Business Reporting.
- **Het Fink-portaal werkt niet optimaal.** Uit de evaluatie van de pilot blijkt dat beperkt (zo'n 50 keer) van de mogelijkheid gebruik is gemaakt om via Fink een verkenning uit te voeren. De vormgeving van het portaal in de pilot-fase kende enkele (technische) belemmeringen. Ook bleken niet alle financiers zich te houden aan de belofte om (binnen een bepaalde termijn) te reageren.
- **De markt neemt zelf initiatieven.** In de markt zijn al verschillende partijen actief die ondernemingen willen helpen bij het zoeken van financiering. Denk hierbij aan accountants en adviseurs, maar ook aan banken. Daarnaast zien we platforms (in ontwikkeling), die doen denken aan Fink. Zij brengen ondernemingen in contact met financiers en handelen berichten tussen hen af. Ook kunnen ze de monitoring van kredieten verzorgen. Er is geen behoefte aan een structureel publiek beheerd platform voor dit berichtenverkeer.
- **De overheid heeft een rol te spelen.** Het bestaan van marktinitiatieven neemt niet weg dat de overheid een actieve rol kan spelen. Bij het vervolg willen we van Fink het goede behouden en verder ontwikkelen, terwijl we overbodige of niet optimaal functionerende elementen achter ons laten. Ook kijken we naar alternatieve maatregelen. In Europees verband is geconstateerd dat er niet één "silver bullet" is, maar dat verschillende maatregelen nodig en nuttig kunnen zijn. Deze maatregelen kunnen aangrijpen bij zowel ondernemingen, intermediairs, softwareleveranciers als financiers (zie bijlage 4).